

AKTIVITY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A UDRŽITELNOSTI

INSPIRACE ZE ZDRAVÉ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10

**Městská
část
Praha 10**

INSPIRACE ZE ZDRAVÉ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10 STROMY

INSPIRACE ZE ZDRAVÉ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10 STROMY

VÝZNAMNÉ STROMY PRAHY 10

Přistupte blíže a dozvíte se více o zajímavých stromech Prahy 10 – živých svědcích minulosti, zasluhujících si pozornost, úctu a ochranu.

JINAN DVOULALOČNÝ NA SÍDLIŠTI MALEŠICE

Obvod kmene:
142 cm (2021)

Odhadované stáří:
85 let

Katastrální území:
Strašnice
9 50.0816456N, 14.4938836E

Do databáze významných stromů
Prahy zařazen v roce **2021**

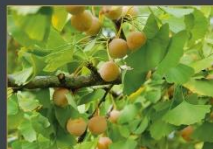
Za významný strom MČ Praha 10
vyhlášen v roce **2021**

Evidenční číslo v databázi
významných stromů Prahy: **088**

Jinan dvoulaločný | *Ginkgo biloba* L.

Opadavý strom s výstoupavou, široce kuželovitou až jehlicovitou korunou, vysoký mezi 18 až 25 metry. **Kmen** je zprvu hladký, šedý až šedohnědý, od cca 20 až 30 let se začíná tvořit šedohnědá, destičkovitě odlupčivá, ve vysokém věku poměrně tlustá borka. Listy jsou vejčovitě, zpravidla výrazně dvoulaločné s nápadně viditelnou žilnatinou. **Listy** jsou oboustranně lysé, na podzim se zbarvují výrazně žlutoušlavě. **Květy** se objevují spolu s redukčními listy, jsou žlutozelené barvy. **Plody** jsou lukovité, dlouze stopkaté, zpravidla zelené, někdy šedavě olivové, později při dozrání žluté, připomínají peckovici. Dužnaté, nepříměnné a poměrně výrazně páchnoucí oplodí skyrývá světlé hnědý oříšek.

Od pradávna je druh kultivován v Číně, Japonsku a Koreji, původně byl rozšířen zejména v jihovýchodní Číně. Druh se vyskytoval již před 270 miliony lety. Jako výživový doplněk se používají výtažky z něho pro zlepšování paměti a soustředění.

Jinan pražský produkt

O jinanu v Hostýnské

Na okraji malešického sídliště na křižovatce ulic Hostýnská a Nad Vodovodem roste na exponovaném místě výjimečný exemplář jinanu dvoulaločného. Na okolní ploše se dříve rozléhalo věhlasné skalnicové zahradnictví Cestmíra Böhma. Bylo založeno v roce 1925 o rozsohu zhruba 10 ha. Do zahradnictví chodila řada osobností tehdejšího světa (Alice Masaryková, Hana Benešová, Zdeněk Štěpánek se ženou, akademik Přecechtěl a další). Ovšem sláva malešického zahradnictví netrvala příliš dlouho. V roce 1959 došlo k nucenému vystěhování zahradnictví do Křivdč. O dva roky později skončily tisíce okrasných a vzácných dřevin a stromů pod koly buldozerů při výstavbě malešického sídliště. Jinan je dosud jediným pozůstatkem někdejšího zahradnictví a připomíná svým poselstvím tradice věhlasného zahradnického rodu Böhma.

Impozantní strom je skutečným živým svědkem minulosti. Ostatně jinan je někdy nazýván jako „živá fosilie“, protože byl po dlouhou dobu považován za vyhynulý. Až zhruba před 300 lety v jedné zapomenuté čínské provincii bylo objeveno několik rostlin. Následně došlo k rozšíření získaných sazenic do celého světa. K dalším zajímavým pražským jinanům patří například podsaditý jinan dvoulaločný v Botanické zahradě UK v Praze. Ovšem nejmohutnějším jinanem v Praze je dřevina v Kralovské oboře, která patří k největším a nejstarším svého druhu u nás. Je s největší pravděpodobností uveden v Braulově soupisu stromů a rostlin z poloviny 19. století pod tehdy platným jménem *Salisburia adiantifolia* (vyhlášen za památný strom).

Touti Anik Rudi

Další významné stromy Prahy 10

**HEROLDOVA LÍPA V HEROLDOVÝCH SADECH
LÍPA SVOBODY NA ZAHRADNÍM MĚSTĚ
LÍPA REPUBLIKY NA SKALCE
LÍPA REPUBLIKY V UL. MUKAŘOVSKÁ
ALEJ REPUBLIKY VE STRAŠNICÍCH
CEDR LIBANONSKÝ V UL. K ČERVENÉMU DVORU
JIRÁSKOVA ALEJ VE STRAŠNICÍCH**

Za významné stromy jsou považovány dřeviny, které jsou spojeny s důležitou událostí, s poselstvím určité historické skutečnosti nebo místa, na němž rostou. Mohou to být též jedinci nápadné velikosti nebo krajinné dominanty či zvláštní dendrologické taxony.

Další informace na
praha10.cz a prazkestromy.cz

INSPIRACE ZE ZDRAVÉ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10

BIODIVERZITA

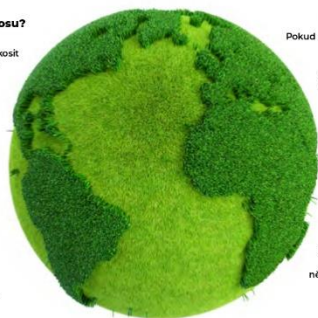
INSPIRACE ZE ZDRAVÉ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10 BIODIVERZITA

10

DESATERO Z DESÍTKY

SEKÁNÍ TRÁVY DOPORUČENÁ PÉČE O TRÁVNÍKY VE MĚSTĚ

- 1 Sekání trávy není černobílé, ale zelené**
Péče o trávníky je odbornou záležitostí, v tomto případě zahradnickou. Jednostranné názory, že trávníky se nemají sekat vůbec nebo naopak pořád bez ohledu na klima jsou zavádějící.
- 2 Pozor na horko a sucho**
Nejlépe je začít sekání trávy brzy ráno a skončit se sečí, když teplota vzduchu dosáhne 26 °C. Za deštivého horka a sucha, pokud je sečení nutné, tak pouze když je k dispozici závlaha.
- 3 Mozaika je dobrá volba!**
Zhruba 20-30 % plochy můžete nechat nepokosené jako biotop pro hmyz a pro dokončení vývoje ponechaných rostlin. Experimentujte a měřte místa, která zůstávají nesečena.
- 4 Selekce plevelů a alergenů**
V případě rozvoje plevelnatých nebo silně alergenních rostlin v travnatých plochách situaci řešíme jen lokální sečí v místě jejich výskytu.
- 5 Správná výška pokosu?**
Pokud sekáte, tak doporučujeme trávníky kosit minimálně na výšku cca 10 - 15 cm. Lze také postupovat technikou dvou sekání jdoucích po sobě s postupným krácením na doporučený stav.
- 6 Mučkování doporučen!**
Pokud není tráva při seči ani následně odstraněna z plochy, musí být sekačka vybavena účinným mulčovacím zařízením. Trávník je ovšem potřeba sekat častěji!
- 7 Pozor na strunat**
Strunové sekačky (motorové kory) omezte na minimum a používejte je v odůvodněných případech, např. při výrazných terénních nerovnostech.
- 8 Je líbo květnatých luk?**
Žádaným travinám povrchem jsou i ve městě květnaté louky, i hmyz je má rád! Luční porost sečeme pouze dvakrát ročně (do poloviny června a v září) na výšku cca 10-15 cm. Hmotu je nutno odstranit, ale předtím ideálně ponechte několik dnů pro vydráždění semen na místě sekat častěji!
- 9 Není trávník jako trávník**
Ve městě je nutné pečlivě rozlišovat funkci jednotlivých trávníků. Jedná-li se o rekreační v parku, estetické v ulicích nebo o pozemky s technickou funkcí. V parcích jsou také ty s automatickou závlahou, které se sekají častěji.
- 10 Není vlastník jako vlastník**
O různé trávníky se starají různí správci. Vedle úřadu MČ jsou to nejčastěji organizace hl. m. Prahy. A samozřejmě soukromé subjekty. Doporučení platí pro všechny uvedené.

Zdroj: Metodické doporučení k seči trávníků MHMP 2019 a zkušenosti pracovníků MČ Praha 10

Zahrádky proti změně klimatu

Přínosů zeleně a zahrad pro lidské zdraví je nespočet, to dobře víme. Zahrady a zahrádkové osady jsou však nezastupitelné také při adaptaci města na klimatickou změnu – snižují totiž negativní projevy sucha či „tepelného ostrova města“ a zvyšují druhovou rozmanitost rostlin i živočichů.

Klíčem k úspěchu je postupné zapořádání prvků tzv. modrozelené infrastruktury při udržitelném rozvoji města. A to konkrétně takto:

- * zachytávat dešťovou vodu pro další závlahu
- * zatravnovat dlažbu
- * vysazovat dřeviny – hlavně původní ovocné
- * vysévat květnaté louky původních druhů (a likvidovat invazní rostliny)
- * zakládat komunitní zahrady a odpočinkové plochy v přírodním standardu
- * ozelenit vnitrobloky a střechy
- * budovat vertikální zahrady

Spolková, komunitní, vlastní

Největším organizovaným spolkem zahrádkářů v ČR je Český zahrádkářský svaz. Sdružuje převážně pěstitele amatéry, ale stará se i o to, aby mezi sebou měl odborníky. Máte-li zájem o zahradničení, bude nejlepší kontaktovat územní sdružení, kde Vám pomohou najít případnou volnou zahrádku ve vašem okolí. V Praze se celkem nachází na dvě stovky fungujících (nejen svazových) zahrádkářských osad. Velmi populární jsou také komunitní zahrady, umístěné ve vnitroblocích či na jiných často opuštěných plochách, které si zvelebují společnou aktivitou místní obyvatelé. Nejrychleji pak zrealizujete živou zahradu na té vlastní.

O projektu Živá zahrada

Živá zahrada je dlouholetým celostátním programem Českého svazu ochránců přírody. Jeho cílem je motivovat veřejnost k úpravám zahrad zejména pro potřeby volně žijících živočichů. Program probíhá zároveň jako soutěž pro každého zájemce, který aktivně zahradníčí. Zvláštní soutěžní kategorií jsou pak zahrady školní.

ŽIVÁ ZAHRADE

A PŘÍNOSY
NEJEN PRO PŘÍZNIVÉ
KLIMA VE MĚSTĚ

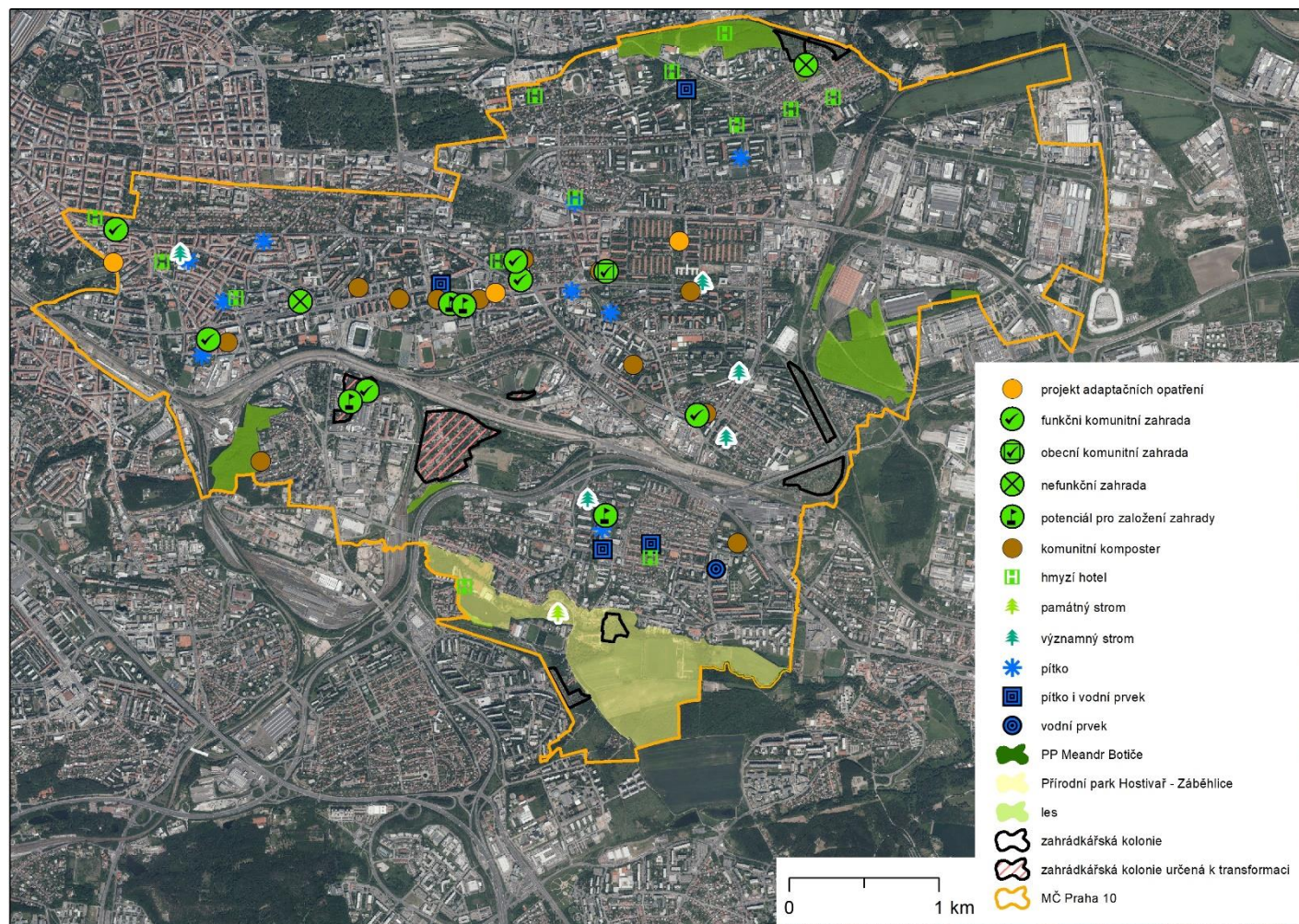
Pestrá a živá
zahrada může být
opravdu každá!

Tento materiál vydala MČ Praha 10 v rámci lokální environmentální osvěty v roce 2022
praha10.cz ekopradnypraha.cz
Přípravila 01/14 ZO ČSOP „Natura, quo vadis?“
Rektorská 22, Praha 10 - Malešice, 108 00
natura-praha.org
Použití a doporučení zdrojů textů: V. Křivan & P. Štyblo, 2012: Živá zahrada, Český svaz ochránců přírody • zivazahrada.cz
L. Mlovská a kol., 2018: Aktualizace generelu zahrádkových osad v Praze
Praha.eu, 2019: Přírodě blízká řešení – Katalog adaptačních opatření
Strategie adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu • adaptacepraha.cz
Texty: Ing. Milan Maršálek • Foto: Shutterstock, Archiv 01/14 ZO ČSOP
Kresby: Mgr. Eliška Surmová • Grafika: Ing. Radek Borovička a LVICE
Tento materiál byl vytištěn na recyklovaném papíře

INSPIRACE ZE ZDRAVÉ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10

ZELENÁ INFRASTRUKTURA

INSPIRACE ZE ZDRAVÉ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10

STRATEGIE 2020 – 2030

INSPIRACE ZE ZDRAVÉ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10 SPOLUPRÁCE

POZVÁNKA
NA 2. VEŘEJNÉ JEDNÁNÍ
**KOMISE PRO STRATEGII ZDRAVÉHO MĚSTA
A MÍSTNÍ AGENDU 21**
KSZM-MA21

středa **8. 3. 2023** od 17:00 hod.
v centrále společnosti **Tesco Stores, a.s.**
U Slavič 1527
sraz v 17:00 na recepci
vstup nalevo od hlavního vchodu do NC

Účast je nutno potvrdit předem na e-mail jana.martinkova@praha10.cz

MČ Praha 10

CÍLE ROZVOJE

Logo: Městská část Praha 10, místní Agenda 21, Cíle rozvoje, Zdravá městská část, Město Praha 10

19. ročník

**DEN
ZEMĚ**
EKOFEŠT V MALEŠICÍCH

22. dubna 2023
11.00–17.00
Malešický park ♣ Praha 10

FESTIVAL EKOLOGICKÝCH ORGANIZACÍ
pražské a republikové organizace ♣ místní spolky ♣ školy
bohatý program pro všechny generace
aktivity ♣ poznání ♣ tombola
životní prostředí ♣ udržitelný rozvoj ♣ kvalita života

Logo: PRAHA PRAHA PRAHA, Městská část Praha 10, místní Agenda 21, natura-praha.org, malesice.eu

**SPOLEČNĚ
UKLÍDME
PRAHU 10**

25. 3. – 1. 4. 2023

Uklízíme Malešický les, Trojmezí,
Slatiny, Drážní promenádu
ve Strašnicích, Skalku, Botič
ve Vršovicích a Záběhlicích,
Bohdalecký les, ulice i školy...

Přijďte se podle
interaktivní mapy na
uklidmecesko.cz/map

↓

QR code

Pro bližší informace a dotazy:
bezodpadu@praha10.cz
uklidmecesko.cz

Logo: Městská část Praha 10, místní Agenda 21, Uklíďme Česko, bezodpadu

INSPIRACE ZE ZDRAVÉ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10 PODPORA

INSPIRACE ZE ZDRAVÉ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10

ZDROJE INFORMACÍ A ODKAZY

- **STROMY**

- <https://verejneprostory.cz/aktivity-a-verejne-prostory/menime-verejne-prostory/stromy-za-narozene-deti.aspx>
- <https://praha10.cz/zivot-v-praze-10/zivotni-prostredi/akce-a-projekty/adoptuj-strom>
- <https://praha10.cz/zivot-v-praze-10/zivotni-prostredi/verejne-prostory/vyznamne-stromy-prahy-10>

- **BIODIVERZITA**

- <https://verejneprostory.cz/odpady-a-pece-o-vp/bioodpad/udrzba-zelene-sekani-travy>

- **STRATEGIE 2020 – 2030**

- <https://strategieprodesitku.cz>

- **SPOLUPRÁCE**

- <https://praha10.cz/vedeni-a-sprava-mc/rada-mc/komise/komise-pro-strategii-zdraveho-mesta-a-mistni-agendu-21>
- <http://malesice.eu/denzeme>
- <https://verejneprostory.cz/aktivity-a-verejne-prostory/menime-verejne-prostory/chceme-cistou-prahu-10>

- **PODPORA**

- <https://praha10.cz/dotace/dotacni-rizeni-2023>
- <https://strategieprodesitku.cz/blog/setkani-s-ekologickymi-organizacemi-2>
- <https://praha10.cz/dobrovolnik-roku>

Zdravá města, obce, regiony
České republiky

**Městská
část
Praha 10**

místní Agenda 21

DĚKUJI ZA POZORNOST

Milan Maršálek - člen rady MČ Praha 10 pro životní prostředí a udržitelnost, MA21 - milan.marsalek@praha10.cz